

№ 49 / Магистр 169
11

ТОПОЛЯ

БАЛЛАДА

ТАРАСА ШЕВЧЕНКА.

15678/9

ПЕТЕРБУРГЪ
ВЪ ДРУКАРНІ ВЪ А. КУЛІША.
1860.

P3175

А 15678/9. У.

Р. 3175

~~А. Кайма~~

~~169~~
11

1860

ТОПОЛЯ

БАЛЛАДА

ТАРАСА ШЕВЧЕНКА.

ПЕТЕРБУРГЪ.

1860.

№ 15678 / 18350
№ 18350 А
8

~~18350~~

40 а

ПРОПОТ

ПЕЧАТАТЬ ПОЗВОЛЯЕТСЯ:

съ тѣмъ, чтобы по отпечатаніи представлено было въ Ценсурный Комитетъ узаконенное число экземпляровъ. С. Петербургъ, 24 мая 1860 года.

Ценсоръ Ф. Рахманиновъ.

Державна Публична
БИБЛИОТЕКА Урѣд
№ 161286.

Зырано-55

ВЪ ДРУКАРНІ П. А. КУЛІША.

Т О П О Л Я.

По дїрові вітеръ віє,
Гуляє по полю,
Край дорóги гне тополю
До самого долу.
Стань високий, листь ширóкнй —
На що зеленіє?
Кругóмъ поле, якъ те море
Ширóке, синіє.
Чума́къ идé, подівитця,
Та й голову схилить;
Чаба́нь вь-ра́нці зь сошлкою
Сїде на могїлі,
Подівитця — сéрце нїє:
Кругóмъ ні бяліни!

Однá, однá, якъ сиротá
На чужині, гине!

Хто жъ вікохавъ тонку, гнучку
Въ степу погібати?
Пострівáйте, все розкаж́у.
Сл́ухайте ж́, дівчáта.

Полюби́ла чернобрíва
Козакá дівч́ина,
Полюби́ла — не спинíла,
Пішовъ, та й загíнувъ.
Якъ-би звáла, що поки́не, —
Була́ б́ не люби́ла;
Якъ-би звáла, що загíне, —
Була́ б́ не пусти́ла;
Якъ-би звáла, не ходíла б́
Пізно за водо́ю,
Не стоя́ла б́ до півночи
Зъ милимъ підъ вербо́ю;
Якъ-би звáла!...

И то ли́хо —

Попереду знати,
Що намъ въ світі зустрінетця....
Не знайте, дівчата!
Не питайте свою долю....
Само серце знає,
Кого любить.... Нехай віне,
Поки закопають!
Бо не довго, чорнобріві,
Кірі оченята;
Біле личко червоніє
Не довго, дівчата!
До полудня, та й завяне,
Брови поливають....
Кохайтесь жь, любітеся,
Якъ серденько знає.

Защобече соловейко
Въ лүзі на калині, —
Заспіваеть козаченько,
Ходя по долині.
Виспівує, поки вийде
Чорнобрива съ хати;
А вінъ її запитаеть:

»Чи не біла мата?»
Стануть собі, обіймутця, —
Співá соловéйко;
Послухають, розійдутця, —
Обоє радéнькі.
Ніхтó того не побáчить,
Ніхтó не считає:
»Дé ти була, щó робила?»
Самá собі знає.
Любилася, кохáлася,
А сéрденько мáло:
Воно чýло недóленьку,
А сказа́ть не вмíло.
Не сказа́ло — остáлася,
День и нічъ ворку́є,
Якъ голубка безъ голу́ба,
А ніхтó не чýє.

Не шебéче соловéйко
Въ лу́зі надъ водо́ю,
Не співа́є чернобрíва,
Сто́я підъ вербо́ю;
Не співа́є, — якъ сиротá,

Білимъ світомъ нудить.
Безъ мілого батько, мати —
Якъ чужіі люде;
Безъ мілого сонце світить —
Якъ ворогъ смієтца;
Безъ мілого скрізь могила...
А сёрденько бьєтца!

Минувъ и рікъ, минувъ другий —
Козакá немає;
Сохне вона, якъ квіточка, —
Ніхтó не питає.
»Чого вянешъ, моá доню?»
Мати не спитала,
За старóго, багáтого
Нищечкомъ еднала.
»Иди, доню«, каже мати:
»Не вікъ дівувати.
Вінь багáтвий, одивóкий —
Будешъ панувати.«
— »Не хóчу я панувати,
Не підú я, мамо!
Рушникáми, що придбала,

Спусти мене въ яму.
Нехай поці заспіввають,
А друзки поплачуть:
Легше мині въ труні лежать,
Ніжъ ёго побачить.

Не слухала старá мати.
Робила, щó знала:

Все бачила чорнобрива,
Сохла и мовчала.

Пішла въ-ночі до ворожки.

Щобъ поворожити:

Чи довго їй ва сімъ світі

Безъ милого жити?

»Бабусенько, голубонько,
Серце моє, ненько!

Скажи мині щіру правду,

Де мійлий серденько?

Чи живъ, здоровъ, чи вінъ любить,

Чи забудь-покинувъ?

Скажи жъ мині, де мій мійлий?

Край світа полину!

Бабусенько, голубонько,

Скажи, коли знаєш!
Бо видає мене мати
За старого заміжъ.
Любить ёго, мой сиза,
Сёрце не навчити.
Пшла бъ же я утопилась —
Жаль дýшу згубити.
Коли не живъ чорнобривий,
Зроби, мой пташко,
Щобъ додому не вернулася...
Тяжко мині, тяжко!
Тамъ старий жде зъ старостами...
Скажи жъ мою долю.
— »Добре, доню; спочинь трóшки...
Чини жъ мою волю.
Самá колись дівувала,
Тее лихо знаю;
Минулося — навчилася,
Людямъ помагаю.
Твою долю, мой доню,
Позаторікъ знала,
Позаторікъ и зіллячка
Для того придбала.»

Пішла старá, мовъ каламаръ
Достála съ полиці.
»Ось на тобі сѣго дива!
Піди до криниці;
Поки цівні не співали,
Умийся водою,
Виший трóшки сѣго зілля —
Все лихо загоїть.
Вицъешъ — біжи, яко мóга;
Що бъ тамъ пі кричало,
Не оглянься, поки стáнешъ
Ажъ тамъ, де прощáлась.
Одпочинешъ; а якъ стáне
Місяць середъ нéба,
Виший ще разъ; не приде —
Въ трéте вишиць трéба.
За пёрший разъ, якъ за той рікъ,
Будешъ ти такою;
А за дрúгий — середъ стéну
Тупне кiнь ногою.
Коли живий козáченько,
То зáразъ прибúде.
А за трéтій... мой дóню,

Не пита́й, що́ бу́де.

Та ще, чу́єшь, не хри́стися,

Бо все пі́де вь во́ду.

Тепе́рь же йди, подиви́ся

На то́ришню в́ро́ду.»

Взяла́ зі́лле, покло́нилась:

«Спаси́бі, бабу́сю!»

Вийшла́ съ ха́ти: «Чи йти, чи ні?

Ні, вже не верну́ся!»

Пішла́, вмíлась, напилáсь,

Мовъ не свої́ ста́ла,

Въ-дру́ге, въ-тре́те, та, мовъ со́нна,

Въ степу́ заспи́вала:

«Пла́вай, пла́вай, лебе́донько,

По синёму́ мо́рю,

Рости́, рости́, топо́ленько,

Все вгору́, та вгору́!

Рости́ тонка́ та висо́ка

До са́мої хма́ри,

Спита́й Бо́га, чи ди́жду я,

Чи не ди́жду па́ри?

Рости́, рости́, подиви́ся

За синее море:
По тімъ боці — моя доля,
По сімъ боці — горе.
Тамъ десь мильй-чорнобривий
По полю гуляе,
А я плачу, літа трачу,
Ёго виглядаю.
Скажи ёму, моє серце,
Що сміютьца люде;
Скажи ёму, що загину,
Коли не прибуде.
Самá хоче мене ма́ти
Въ зёмлю заховати....
А хто жъ її голóвоньку
Буде доглядати?
Хто догляне, роспитае,
На старість помо́же?
Ма́мо моя, доле мой!
Бо́же милий, Бо́же!
Подивися топо́ленько,
Якъ нема́ — заплачешъ
До східъ сонця ранісінько,
Щобъ ніхто не бачивъ.

Рості жь, сёрце тополенько,
Все вгору та вгору;
Плавай, плавай, лебедонько,
По синьому морю!»

Таку пісню чорнобріва
Въ степу заспівала.
Зілле дїва наробило —
Тополею стала.
Не вернўлася додому,
Не дїждала парн;
Тонка-тонка та висока —
До самої хмари.

По діброві вітеръ вие,
Гуляє по полю,
Край дороги гне тополю
До самого долу.

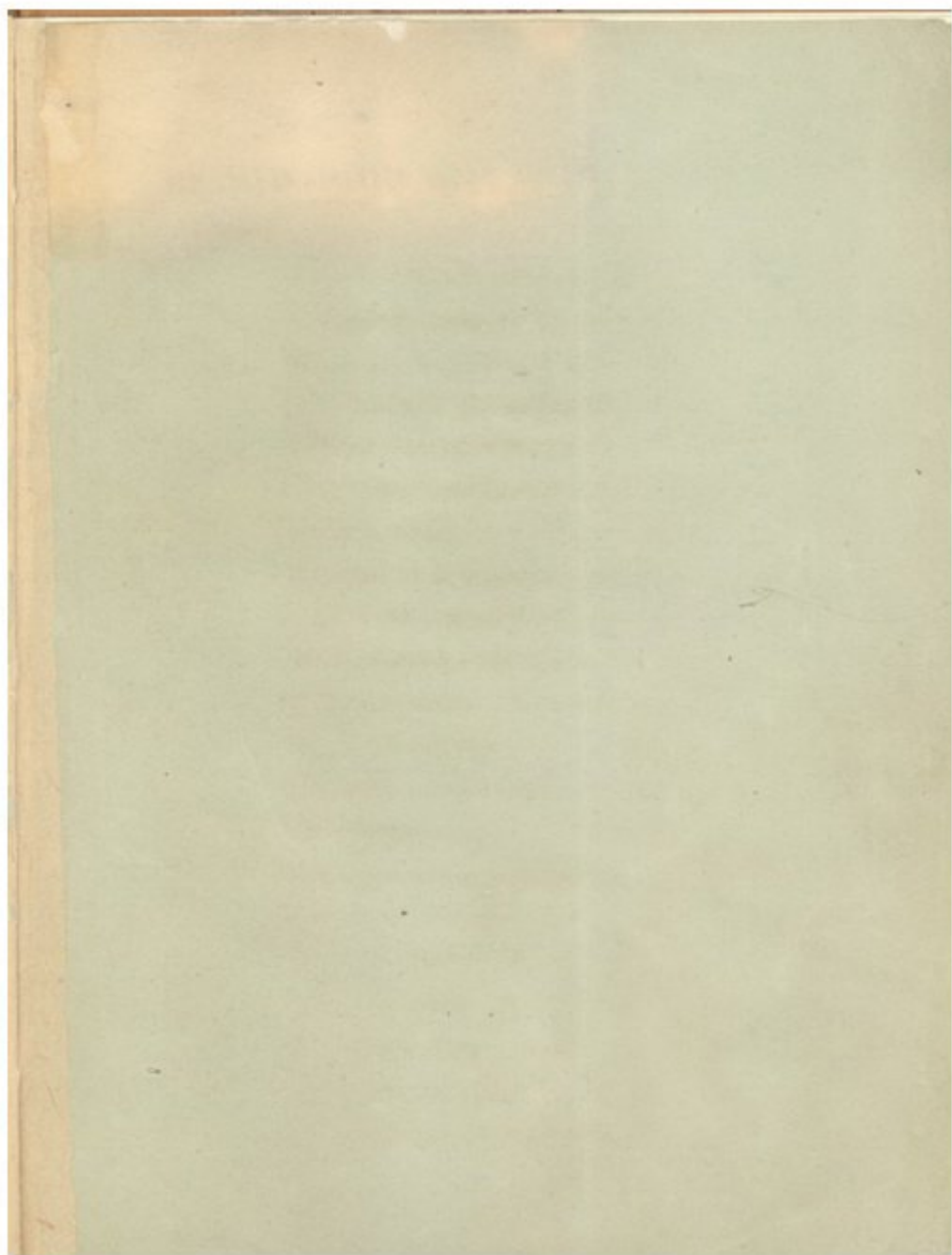

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Державна Публіка.
БІБЛІОТЕКА УРСР
№ 161286.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

ИЗЪ ТИПОГРАФІИ П. А.

КНИГИ:

Записки о Южной Руси, 2 тома. Ц. 4 р.

Историческій романъ на Украинскомъ языкѣ, подъ заглавіемъ:
Чорна Рада, хроніка 1663 року. П. Кулиша. Ц. 3 р.

Тотъ же романъ въ переводѣ съ Украинскаго. Ц. 1 р. 50 к.

Проповѣди на Малороссійскомъ языкѣ, протоіерея Гречу-
левича, изданіе 2-е, исправленное (и почти вновь написанное). Ц. 1 р.

Повѣсти Григорія Квітки (Основьяненка), 2 тома. При
повѣстяхъ Квітки выдается безплатно брошюрка: *Григорій Квіт-
ка и ёго повѣсті*. П. Кулиша. Ц. 2 р. 50 к.

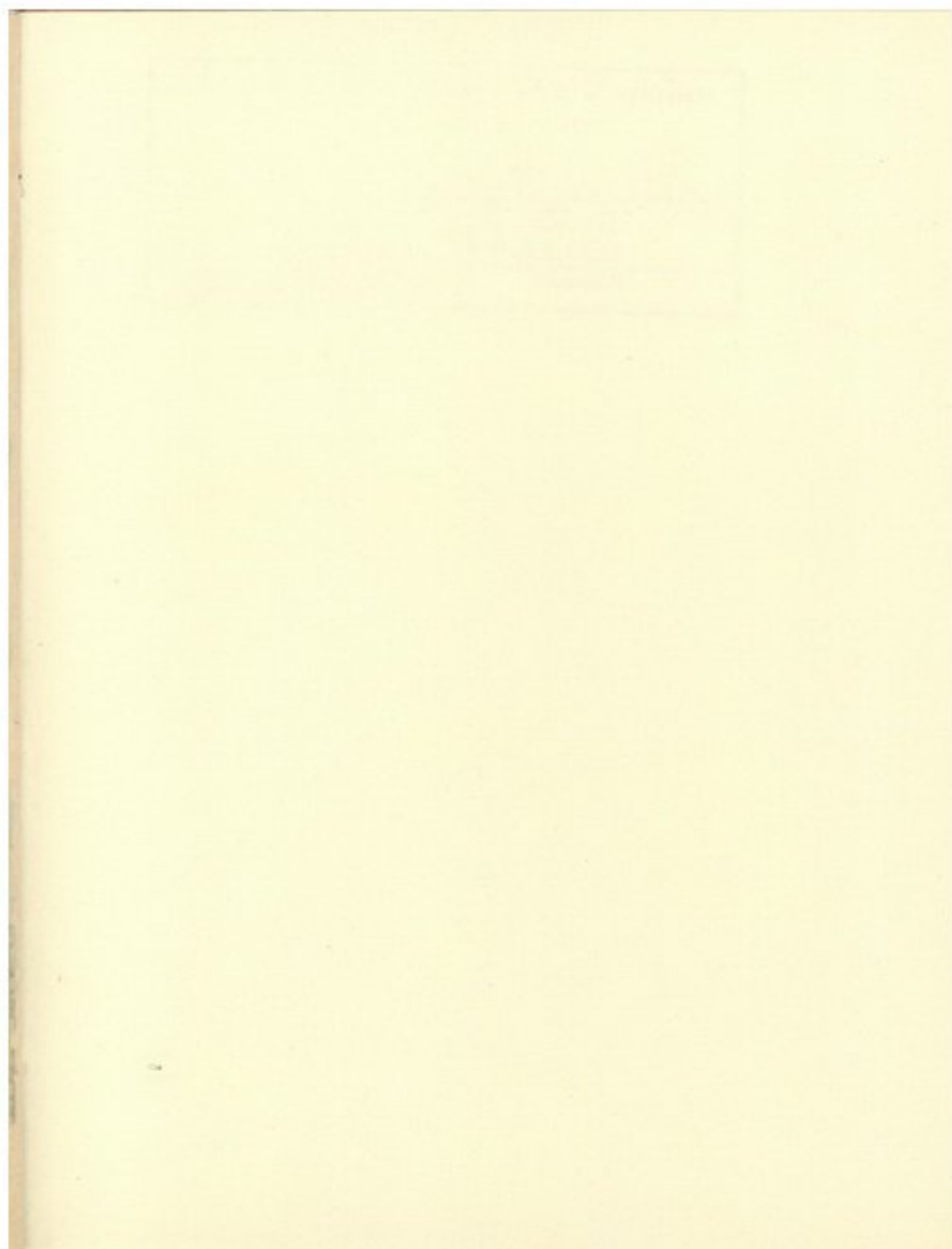
Грама́тка на Украинскомъ языкѣ. Цѣна, въ красивой папкѣ,
50 к. (съ пересылкою).

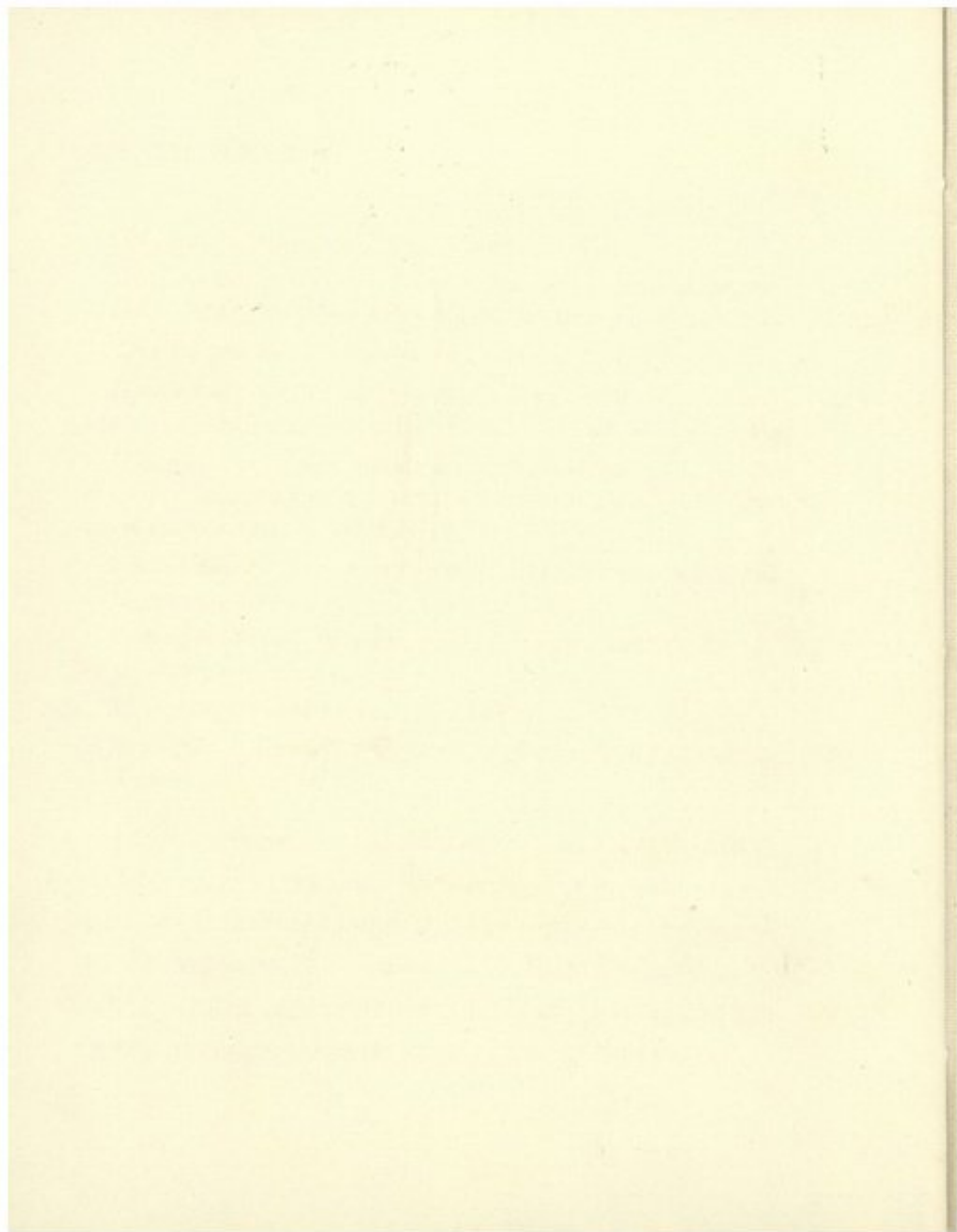
Кобза́рь, Тараса Шевченка (съ портретомъ автора). Ц. 1 р.
50 к., съ пересылкою 2 р.

Ха́та, Украинскій альманахъ на 1860 годъ. Ц. 1 руб.

Новѣсть о Борисѣ Годуновѣ и Дмитріи Самозванцѣ.
П. Кулиша. Ц. 1 р. 50 к.

Иногородные — требованія о высылкѣ этихъ
книгъ адресуютъ: въ С. Петербургъ, въ типо-
графію Паителеймона Александровича Кулиша,
на Вознесенскомъ проспектѣ. Выписывающіе не
менше десяти экземпляровъ которой либо изъ этихъ
книгъ за пересылку не прилагаютъ ничего.

Національна бібліотека України

вул. Бабушинецька

Година отримання
« 27 » грудня 2006.

Машини
(підпис)

